

**Методичні рекомендації
щодо написання дослідницької пропозиції
для вступу до аспірантури
Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова України**

Вступник до аспірантури Інституту кібернетики імені В.М.Глушкова НАН України повинен мати відповідний рівень теоретичних знань та вміти застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій.

Претендент до вступу до аспірантури готує дослідницьку пропозицію відповідно до обраної наукової спеціальності. Мета дослідницької пропозиції – довести, що вступник володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукової діяльності.

Вступник до аспірантури повинен мати достатній рівень знань та навичок, необхідних для початку власних наукових досліджень, тому при написанні йому необхідно:

- довести високий рівень своїх знань з обраної наукової спеціальності;
- продемонструвати схильність до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем;
- сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дослідження.

Дослідницька пропозиція повинна носити характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не повинен обмежуватися лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а також має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення.

У дослідницькій пропозиції мають бути сформульовані та обґрунтовані наукові положення, що будуть покладені в основу майбутньої дисертації, сукупність яких можна кваліфікувати як елементи нової ідеї або теоретичне обґрунтування питання, що матиме наукове чи практичне значення. Дослідницька пропозиція має висвітлити уміння вступника до аспірантури

генерувати нові ідеї, розраховані на близьку або далеку перспективу, та нахил до самостійного проведення досліджень.

Тема дослідницької пропозиції обирається вступником самостійно (за погодженням із передбачуваним науковим керівником та гарантом освітньо-наукової програми).

Дослідницька пропозиція оцінюється провідним науковцем відділу (за призначенням завідувача відділу) – передбачуваним науковим керівником. Оцінювання відбувається у вигляді висновку наукового керівника щодо рекомендації (або не рекомендації) вступника до аспірантури.

У випадку, якщо подана дослідницька пропозиція не дає підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, він (претендент) не допускається до вступних іспитів.

Дослідницьку пропозицію з обраної наукової спеціальності вступник повинен подати разом з іншими документами, передбаченими правилами прийому до аспірантури, у зазначений правилами прийому термін.

Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом 5-10 стр., підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо. Вимоги до дослідницьких пропозицій формують відділи відповідно до особливостей кожної обраної вступником спеціальності. Оцінювання дослідницької пропозиції (з можливою презентацією її) відбуватиметься на вступному іспиті зі спеціальності як його складова.

Загальні вимоги

- чіткість та логічна послідовність викладу матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення;

- обґрунтованість висновків та пропозицій щодо проведення досліджень у майбутній кандидатській дисертації.

У дослідницькій пропозиції повинні бути відображеними

- актуальність тематики дослідження, місце досліджуваної проблеми у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі, відповідність теми сучасному стану науки й техніки;
- обґрунтування обраного напрямку досліджень, методів розв'язування задачі та їх порівняльна оцінка у вітчизняній і зарубіжній науці;
- аналіз та узагальнення існуючих результатів;
- розробка загальної методики проведення досліджень, як на етапі підготовки дослідницької пропозиції, так і методики, яка буде в подальшому використовуватися у майбутньому дослідженні;
- обґрунтування необхідності проведення експериментальних досліджень, принцип дії розроблених програм, характеристики цих програм, оцінка похибок розрахунків;
- оцінка рівня повноти розв'язання поставленої задачі;
- елементи новизни та практична цінність передбачуваної роботи.

Структура

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- суть (основна частина);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Загальні правила оформлення

Дослідницька пропозиція повинна бути надрукований за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Роботу друкують через *півтора міжрядкових інтервали* за умови рівномірного

її заповнення. Бажано використовувати шрифти текстового редактора Word (шрифт Times New Roman кегль 14).

Текст роботи друкують, дотримуючись таких *розмірів берегів*:

- лівий – не менше 30 мм,
- верхній і нижній – не менше 20 мм,
- правий – не менше 10 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, пункту у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи та пункти.

Розділи та підрозділи роботи повинні мати заголовки. Пункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних частин роботи і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка та друкувати великими літерами без крапки у кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів і пунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати малими літерами (крім першої великої), не підкреслюючи, без крапки у кінці. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

Новий розділ та кожен структурну частину треба починати з нової сторінки.

Назви установ, організацій, фірм, програмних засобів, прізвища та інші власні назви у тексті роботи наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви й наводити назви організацій у перекладі на мову роботи, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати:

1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ».

Загальні правила цитування

Текст реферату може включати:

- посилання, відзначені лапками та індексом посилання на джерело з точними вихідними даними;
- посилання, переказані власними словами автора реферату (без лапок), але проіндексовані також, із точним зазначенням джерела цитування.

Цитування повинно бути повним, допускається пропуск слів, речень, абзаців без перекручення авторського тексту. Випущений текст замінюється трьома крапками. Розділовий знак, який стояв перед пропущеним знаком, не зберігається. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. При непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладі думок автора і давати відповідні посилання на джерело. Якщо використовують відомості, матеріали з джерел із великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання у роботі, наприклад [27, с. 45].

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використань джерел і розміщується після висновків.

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: в порядку появи посилань в тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати з

таких стандартів: «ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)»

Критерії оцінювання

Оцінка дослідницької пропозиції, яка надається передбачуваним науковим керівником та погоджується з членами екзаменаційної комісії з обраної наукової спеціальності, має об'єктивно встановити, наскільки повно і глибоко використані вступником до аспірантури наукові джерела у висвітленні теми дослідження; вміння автора ставити проблему, обґрунтовувати її наукове і соціальне значення, а також розуміння автором співвідношення між реальною проблемою та рівнем її концептуальності. Крім цього, оцінюється повнота авторського висвітлення використаних джерел під кутом зору тієї проблеми, яка буде покладена в основу майбутньої дисертаційної роботи, глибина порівняльного аналізу стану досліджуваної проблеми у вітчизняній та зарубіжній літературі, володіння методами збирання та інтерпретації емпіричної інформації; самостійність роботи, її грамотність та оригінальність в осмисленні матеріалу; обґрунтованість поданих висновків і рекомендацій.

Дослідницька пропозиція є однією із складових загальної оцінки за вступний іспит і оцінюється за шкалою від 1 до 14 балів: від 1 до 8 балів – незадовільно; від 9 до 10 балів – задовільно; від 11 до 12 балів – добре; від 13 до 14 балів – відмінно. Оцінка за дослідницьку пропозицію вноситься у протокол вступного іспиту.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КІБЕРНЕТИКИ ІМЕНІ В.М.ГЛУШКОВА

Відділ _____

**ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ
для вступу в аспірантуру**

за спеціальністю _____
шифр та назва

на тему: _____

Виконав:

_____ П.І.Б.

Передбачуваний науковий керівник

_____ П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання

КИЇВ – 20____